

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לינק לקובץ: [לחץ כאן](#)

תוכנית: מנדי ביטן

תאריך: 16/02/2020

שעה: 09:45:08

רשת: כאן מורשת

כותרת: ד' שלמה אברמוביץ, המחלקה למזרח התיכון באוניברסיטת אריאל, משוחח על

מנדי גרוזמן : כנס צבא וחברה, צבא וחברה... הכנס הזה יתקיים במכללה האקדמית כנרת בסוף השבוע הזה, בימים רביעי וחמישי, כנס כנרת לחוקרי צבא, חברה בישראל, נחשב לכנס החשוב ביותר בישראל בהקשרים הללו. אנחנו יודעים בישראל הצבא הוא ... צבא מקצועי, צבא העם, כולם מחויבים בגיוס ולכן הדילמות שמתרחשות שם, לא נוגעות רק לתחומים צבאיים וביטחוניים, אלא גם להרבה מעבר מכך. דוקטור שלמה אברמוביץ' מהמחלקה למזרח תיכון באוניברסיטת אריאל, השתתף בפאנל הזה במכללה האקדמית כנרת והפאנל הזה ידון במחקר של דוקטור אברמוביץ', שעוסק בטשטוש הגבולות, בין חברה וצבא, דווקא במסגרת השירות הצבאי של ... ישיבות הסדר, מה שנקרא הביינשיים. אנחנו רוצים לומר שלום ובוקר טוב לדוקטור שלמה אברמוביץ' מהמחלקה למזרח תיכון באוניברסיטת אריאל, שלום, בוקר טוב.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

ד"ר שלמה אברמוביץ : שלום, בוקר טוב.
מנדי גרוזמן : טוב, אז מחקר שלם אי אפשר לתמצת... ובכל זאת,
קח שתיים שלושה דקות, שלוש... ותתמצת לנו אם אתה יכול, את
עיקרי המחקר...
ד"ר שלמה אברמוביץ : בשמחה. אז המחקר הזה הוא בעצם חלק
מתוך מחקר רחב יותר שכתבתי בעבודת הדוקטורט, על איזשהו ...
ובהקשר של צבא-חברה, בעצם הפרק עסק בנושא של כמו שקראת
על טשטוש הגבולות, שזה בעצם אומר, שמסלול ... של ישיבות
ההסדר באופן מובנה וכחלק מהמסלול, יש איזושהי הגדרה... לא
ברורה וטשטוש הגבולות, בעצם אני מראה זה שגם בתקופת
השהות שהתלמידים בישיבה, גם בתקופה שהם בצבא... הגבולות
הם לא חדים וברורים, זה דבר שאני מציג אותו במחקר וגם
בכנס. בגדול זה אומר ... התלמידים נמצאים בישיבה, הם מוגדרים
באופן רשמי חיילים ובעצם חלק מהמסלול, חיילים בשלט ואני
מראה את ... ואת ההשלכות שלזה וגם כשהם בצבא ופה אולי
החידוש היותר גדול, גם ... שבצבא נתפסים ב... בין הישיבות וגם
בעיני הצבא ... כתלמידי ישיבות שלוחמים בצבא.
מנדי גרוזמן : אבל לכאורה, זה לא מסלולי הסדר, כי באופן
כללי, צבא העם, כור ההיתוך, חזונו של בן גוריון, הצבא עושה...
והרבה הרבה עניינים שהם לא ביטחוניים פרופר.
ד"ר שלמה אברמוביץ : נכון. וטוב שהזכרת את בן גוריון כי

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

באמת זה דוגמה מעניינת ... הבסיס שעליו נבנה מסלול ההסדר והנח"ל פחות הם היום, גרעיני הנח"ל. החזון של בן גוריון הוא חזון שהיום פחות קיים. בן גוריון תפס את הצבא כצבא העם, כמו שהזכרת במובן הזה שהצבא והעם באמת מעורבבים זה בזה. לא הרבה יודעים אבל פקודת הגיוס הראשונה של 1949, בעצם קובעת שכל חייל חייב להקדיש שנה לעבודה חקלאית, חברתית, סוג של נח"ל. בסוף זה לא קרה מהרבה סיבות וזה לא קרה... חוץ מגרעיני הנח"ל, אבל החזון של בן גוריון היה באמת חזון אחר ממה שאנחנו רואים היום. היום ... כל הגופים שהזכרת, כמו חיל החינוך וכולי, מאוד ... על הפרדה בין הצבאי לבין האזרחי, מקפידים שלא תהיה מעורבות בין צבא לבין חברה, דוגמה חריגה שעדיין קיימת, שאנחנו רואים כל מיני ... שבהם הצבא והישיבות, יש ביניהם מתח סביב כל מיני סוגיות, בעיקר סביב השאלה למעורבות של רבנים, בין מסלול הצבאי של ישיבות ההסדר, מנדי גרוזמן : כן...

ד"ר שלמה אברמוביץ : מבחינת הצבא ומסלול אזרחי שמעורב בתוך הצבא.

מנדי גרוזמן : וזה כמובן ישר מהדהד את הטענות, של הנהגת הציבור החרדי שאומרת, אנחנו לא נוכל להסכים לגיוס של הצעירים שלנו לצבא, גם ... של עוד נימוקים, אבל אחד הנימוקים המרכזיים הם אומרים, שהם לא רק יגנו על מדינת ישראל ועל

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

ארץ ישראל, אלא הם גם יושפעו מכל מיני עמדות... שמככבות בצבא. אתה בעצם מאשר את החששות הללו? ד"ר שלמה אברמוביץ : החשש קיים ולכן כל, כל גוף פועל בצורה שונה, ישיבות ההסדר או מתגייסות במסלול נפרד, הם משרתות, החיילים משרתים ביחידות נפרדות, אז זה עוד איזשהו גורם שאמור לסייע, להתמודד עם ההשפעות החיצוניות, נקרא לזה ... מהתפיסה של הישיבות. חוץ מזה הישיבות גם משקיעות וזה גם רואים... במחקר ... הרבה מאוד זמן ומשאבים ... וחיזוק, תוך כדי השירות שלהם וזה גם כדרך להתמודד עם ההשפעות האלה. והדוגמה של החרדים שהזכרת היא דוגמה טובה מאוד, כי אני חושב שאחד הדברים שאני טוען במחקר, זה שזה לא רק איזושהי קונסטלציה פוליטית יצרה את זה, או איזושהי, בעצם סוג של ... את גרעיני הנח"ל ... אופן שבו ישיבות ההסדר ... היום, בו הצבא והחברה בנויים זה בזה, זה מבטא איזושהי תפיסה אידיאולוגית שהיא באמת אולי תפיסה שהציונות הדתית ... בה, אולי ... הציבור החרדי. עכשיו, ההפרדה בין הצבאי לבין האזרחי, היא תפיסה מלאכותית. מנדי גרוזמן : כן. אתה יודע, מהצד השני צריך לומר גם, תמיד ... חשוב, אני מדבר מצד אלה שתומכים ... לגייס צעירים חרדים לצה"ל, מדברים הרבה על הצורך שצה"ל ישמש להם מה שנקרא, דרך מעבר אל תוך שוק התעסוקה ועניינים כאלה, זאת אומרת,

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

גם מהצד של המדינה, הצבא הוא משמש גם לשינויים חברתיים...
ד"ר שלמה אברמוביץ : בדרך כלל מתייחסים בעיקר להיבטים ...
שאדם שמשרת בצבא, מקבל הטבות ויכול להשתלב באקדמיה
וכולי.

מנדי גרוזמן : וגם הכשרות שונות ...

ד"ר שלמה אברמוביץ : נכון, נכון. אני מניח שהשיבות האחרות
וגם ישיבות ההסדר באיזושהי מידה, חוששים מהשפעות אחרות,
מהשפעות אידיאולוגיות חברתיות וזה טענה ... שזה לא תפקיד
הצבא, לחנך את החיילים ... דרכו ולתפיסתו ... חושב פחות או
יותר... מה שאני מכנה הטשטוש הגבולות, הוא איזושהי תפיסה
שנחשבת היום וזה אולי חשוב להדגיש, לא, לא, כמעט לא
פוליטית... זאת אומרת, השיח ה... ודאי המחקרי אבל גם השיח
הכללי, מאוד מתנגד לזה. היום זה נחשב דבר מובן מאליו שצריך
הפרדה בין הצבא... לבין ... מהרבה סיבות ... את הדמוקרטיה,
שומר על עצמאות הצבא, הרבה תפיסות שקיימות היום.

מנדי גרוזמן : איגוד ישיבות ההסדר, אתה אומר, הן היחידות
שמחזיקות ... ברמה ... באמת אתה ... במסגרת המחקר שלך עם
ראשי ישיבות ההסדר, איגוד ישיבות ההסדר. מה, הם אומרים כן?
זאת תפיסה לכתחילה שלנו?

ד"ר שלמה אברמוביץ : לא, לא, אז צריך להפריד בין הדברים.
איגוד ישיבות ההסדר היא זאת שמייצגת ... מול הצבא ולא

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

תפיסה אידיאולוגית ש... ישיבות במשא ומתן או בתפקוד הצבאי מול הצבא. וישיבות ההסדר נוצרו באמת, מאיזושהי סיטואציה שנבנתה על בסיס גרעיני הנח"ל, זה ... ההיסטורי על רגל אחת. מהנח"ל שבעצם של בני עקיבא, הם היו הבסיס שעליהם הוקמו ישיבות ההסדר וההסדר ... נחתם ב-1965, אבל זה ההיסטוריה. מה שאני טוען זה שמבחינה אידיאולוגית, ציונית ודתית וצריך פה להרחיב טיפה דיבור איזו תפיסה אידיאולוגית, כי יש הרבה תפיסות שאפשר לקרוא להן ציוניות דתיות... (שיבושים) המודל שקיים כיום מבטא תפיסה אידיאולוגית, שאני יכול סתם כדוגמה קוריוז ... אחד האנשים שבאמת ראיינתי, זה הרב שלזינגר, ראש ישיבת שעלבים והוא סיפר לי... ישיבת ההסדר בשעלבים, הוא סיפר לי שאחרי מלחמת ששת הימים ... מלשכת שר הביטחון ואמרו לו שהחיילים שלו ... שלו משוחררים משירות צבאי, כי בעצם מה שקרה, הישיבה הייתה ב... וברגע ש... הורחב אז הם אמרו לו, תודה רבה על שירותך הצבאי, על שירות... אתה משוחרר, והוא אמר, תמסרו לשר הביטחון שאני מודה לו על שירותו הצבאי ואמשיך לגייס תלמידיי, כי אחריות ... ביטחון היא לא רק שלך בתור שר הביטחון, היא גם ...

מנדי גרוזמן : מעניין ומבטא הרבה הסיפור הזה. מעניין מאוד. אז כאמור, הפאנל הזה יתקיים במסגרת כנס צבא וחברה במכללה האקדמית כנרת, ימים רביעי וחמישי. הפאנל מת?

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

ד"ר שלמה אברמוביץ : הפאנל שלי הוא אחרי צהריים, בשעה
שלוש.

מנדי גרוזמן : באיזה יום?

ד"ר שלמה אברמוביץ : כולם מוזמנים, ביום רביעי.

מנדי גרוזמן : ביום רביעי. אוקיי. דוקטור שלמה אברמוביץ',

המחלקה למזרח תיכון באוניברסיטת אריאל, תודה, בוקר טוב.

ד"ר שלמה אברמוביץ : תודה רבה.